

ли дискусиите в публичното пространство за „правилен“ и „неправилен език“. От края на 50-те и през 60-те години официалните партийни речи и документи са подлагани на невидимо за публиката редактиране с цел да бъдат привеждани към *нормата*; този нов вид писане в ЦК на СССР наричат със специален термин – „блочное письмо“. Блокното писане постепенно се настанява във всички форми на словесната култура. Утвърждава се тезата, че точният идеологически език е важен за изграждането на комунизма, а от идеята за правилна и неправилна фразеология се преминава към изискването да се спазват и преповтарят точно зададените форми на писане.

В българската култура идеологическата грамотност също започва да се разглежда като техническо умение за възпроизвеждане на предварително зададени литературни матрици. В историята на нашата литературна критика на този проблем е посветена книгата „Случаят Тютюн“ (1992 г.) на Алберт Бенбасат и Анна Свиткова.

Тук ще разгледам малко по-късен етап – десетилетието след излизането на второто издание на романа „Тютюн“, но ще използвам отново писаното за Димитър Димов и неговите романи.

За мен представлява интерес как се формира блокното писане в българската литературна критика от 50-те години и как се създава матрицата на жанра литературнокритическа статия.

В периода например 1952–1961 г. (за девет години) в периодичния печат (или като части от по-големи публикации) излизат 12 статии върху романите на Димитър Димов. Но през следващите пет години, да кажем, до 1966, стилът на критическо писане за белетристичното творчеството на Димитър Димов въобще не се променя и остава същият до края на 70-те години.

Ще анализирам две добри статии за творчеството на Димитър Димов (на критика Здравко Петров и на езиковеда Димо Ив. Димов) с презумпцията, че матриците и в художествената литература, и в литературната критика се създават по принцип от талантливи автори.